

Humberto Tan

Pirouette in Paramaribo

Illustraties

Judith van den Hoek

De Nieuwe Kerk Amsterdam

Proloog

Hoofd omhoog. Denk als een ballerina.
Met trillende vingers voelt Gerda aan haar
knot. Ze maakt een haarspeldje los en steekt
het twee millimeter verderop weer vast.

Adem in. En... Adem uit.

Gerda blaast haar adem langzaam uit.

Ze veegt haar handen af aan haar zwarte tutu en
peutert wat aan de sticker met het nummer op haar
buik. In haar hoofd loopt ze nog een keer de passen
langs die ze de afgelopen weken heeft geoefend. Haar
armen maken lichte bewegingen, haar handen kleine
gebaren. Ze luistert niet naar het opgewonden gepraat
van de andere meisjes in de zaal.

Een elegante vrouw in een maillot, balletpak en
vest klapt in haar handen. 'Zijn jullie er klaar voor?'

Sommige meisjes roepen hard 'Ja!'

Gerda knikt alleen. Haar stem is opgeborgen in een
vakje waar ze nu niet bij kan.

De vrouw gaat in een hoek van de balletzaal staan en
laat haar vest van haar schouders glijden. Ze gebaart dat

PROLOOG

de meisjes zich achter haar moeten opstellen.

Gerda neemt haar plaats in. Hoofd omhoog. Denk als een ballerina.

De pianist in de zaal begint te spelen. De vrouw loopt sierlijk door de ruimte. Gerda ademt diep in. Ze laat de muziek toe in haar lichaam. Ze heeft maar één kans - nu moet ze alles laten zien.

1

‘Jongens, kijk snel! Daar heb je de koningin!’ schreeuwt Ricardo. ‘Aan de kant! Aan de kant voor de koningin!’

Een groep jongens verzamelt zich om hem heen. Eén van hen maakt een buiging en opent met een zwierig gebaar het hek van de school voor Gerda.

‘Opzij! Ruim baan voor de koningin van Paramaribo!’ roept Ricardo. Hij duwt een paar jongens hardhandig aan de kant. De groep valt in tweeën uiteen en zo ontstaat er een pad tussen de jongens voor Gerda.

‘Wat is ze weer prachtig gekleed,’ zegt iemand spottend. ‘Die blouse zie je bijna nergens.’

‘En haar haar zit beeldig, zoals altijd,’ vult een ander aan.

‘Jongens! Geen opmerkingen over het haar van de koningin,’ zegt Ricardo streng. ‘Ze heeft haar eigen kapper. En weet je wie dat is? Haar vader! Die zet na een biertje of twee een bloempot op haar hoofd en al het haar dat uitsteekt, knipt hij zo - rats! - weg!’

De groep buldert van het lachen.

HOOFDSTUK 1

Gerda neemt zich voor niet te slikken. Slikken betekent laten zien dat je bang bent. En ze is niet bang. Dit is alleen een vervelende situatie, meer niet. Even doorzetten en dan is het voorbij. Ze richt haar blik op de dubbele deuren van de ingang van de Anton de Kom-school. Dat is haar doel, daar moet ze naartoe. Direct links in de gang is haar eigen klas, klas vijf. Daar heeft ze geen last van de opmerkingen van Ricardo, want meester Jurgen is streng.

Ze loopt langs het geopende hek, tussen de joelende jongens door.

Doorlopen nu. Niet slikken.

Gerda doet alsof ze de schreeuwende jongens niet hoort.

Een harde duw in haar rug zorgt ervoor dat ze struikelt. Ze verliest haar evenwicht, valt bijna, zoekt steun met haar handen op de grond. Meteen richt Gerda zich weer op. Ze trekt de blouse van haar schooluniform recht, maakt haar rug lang en heft haar hoofd op. Al sinds ze op ballet zit, hamert juffrouw Marlène op haar houding. Het is een automatisme geworden.

‘De koningin is van haar troon gevallen!’ schreeuwt Ricardo. ‘O jee. Als de majesteit zich maar geen pijn heeft gedaan.’

De bel gaat. Gerda versnelt haar pas iets. Nog maar tien meter, vijf meter, één meter. Ze stapt de drie treden naar het schoolgebouw op en loopt de gang in. Meester Jurgen staat bij de deur van zijn lokaal.

‘Goedemorgen, Gerda,’ zegt hij.

‘Goedemorgen, meester,’ zegt Gerda. Ze glimlacht naar de meester en neemt plaats aan haar tafel.

Ze heeft het gered.

Thuis trekt Gerda haar schoenen uit en zet haar rugzak op zijn vaste plaats. Haar moeder Muriel is in de keuken.

‘Hoe was het op school, *mi gudu*¹?’ vraagt Muriel. Ze geeft Gerda een knuffel.

‘Goed,’ zegt Gerda kortaf. Ze vertelt niet dat ze haar spullen al in de laatste vijf minuten van de les in haar tas heeft gedaan, zodat ze de klas kon uitrennen zodra de bel was gegaan. Als ze snel is, kan ze al voorbij het schoolhek zijn voordat Ricardo en zijn vrienden uit de

1 ‘*Mi gudu*’ betekent ‘mijn schat’.

klas komen. Vaak moet Ricardo nablijven, maar ze kan beter het zekere voor het onzekere nemen en zorgen dat ze hem voorblijft. Dat scheelt een hoop problemen.

Muriel kijkt Gerda onderzoekend aan.

‘Ik zei dat het goed ging,’ herhaalt Gerda geïrriteerd en ze loopt de keuken uit.

In de woonkamer staat haar broer Steve voor een van de vogelkooien. Hij kijkt op als Gerda binnenkomt.

‘Gerda! Kijk eens wat ik heb!’ zegt hij glunderend. Hij stapt opzij zodat Gerda het zwarte vogeltje met de brede snavel kan zien dat in de kooi zit.

‘Een twatwa,’ zegt Gerda. Ze haalt haar schouders op. ‘Nou en? Die had je toch al?’

‘Nee, dat was een pikolet! Die heeft een rode buik, twatwa’s zijn helemaal zwart.’

‘Dat wéét ik!’ zegt Gerda. ‘Ik ben niet dom. Ik weet zeker dat je een twatwa had.’

‘Ja, maar dat was nog vóór ik die pikolet had. Dit is een andere. Ik heb de pikolet met Vinesh geruild voor deze. Dit is echt een kampioen!’ zegt Steve. Hij knikt om zijn woorden kracht bij te zetten. ‘Met deze vogel ga ik echt de wedstrijd winnen! Wacht maar tot je hem hoort zingen. Dat kan hij hard! En vaak! Alle andere vogels houden meteen hun snavel als deze begint te fluiten. En dan heb ik de wedstrijd gewonnen. Makkie.’

Ze luisteren allebei, maar de twatwa houdt alleen zijn kopje schuin en kijkt Gerda en haar broer aan.

‘Hij doet het niet,’ zegt Gerda.

‘Sst!’ doet Steve. ‘Wacht nou.’

Gerda zucht en leunt tegen de tafel.

De twatwa geeft geen kik.

‘Je vogel is stuk,’ zegt ze. ‘Misschien heeft Vinesh zijn fluitje afgepakt voor hij hem aan je meegaf.’

Steve kijkt haar kwaad aan. ‘Hij doet het heus wel. Die vogel is gewoon slim. Het is geen doelloze zanger.’

‘Een doelloze zanger?’ herhaalt Gerda.

‘Zo noem je dat bij vogelcompetities. Doelloze zangers zijn vogels die de hele dag door fluiten. Maar niet deze twatwa! Hij snapt dat hij niet bij een wedstrijd is en dus niet hóéft te fluiten. En áls hij eenmaal fluit, fluit hij het vaakst van allemaal. Het is een winnaar.’

‘Boeiend,’ zegt Gerda. Ze draait zich om, maar Steve pakt haar arm.

‘Wacht nou nog even. Hij doet het zo wel,’ zegt hij bijna smekend. ‘Echt.’